

Bayer Zsolt: Híd a múltba: Szíria I.

2012 augusztus 08. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

...És még csak nem is itt kezdődött... Kezdetben volt a sémi-hámi ?shaza. Valahol a Nyugat-Szaharában. Mert úgy látszik, mindig van egy ?shaza, ahonnan el kell indulni, s ahol ott kell maradni...

A hámik maradtak. S belőlük lettek a berberok, az egyiptomiak, az etiópok, s az Omo folyó mentén leteleped? omotikusok. Hogy közérthet?bb legyenek: hát például a szudániak...

A sémik pedig több hullámban kirajzottak az ?shazából, az Arab-félszigeten keresztül felszivárogtak észak felé, és megalapították az ókor nagy birodalmait. Az emberiség bölcs?jében, Mezopotámiában.

Krisztus el?tt járunk, háromezer évvel – csak a mihez tartás végett.

S jöttek elsőként a sumerok.

S velük jöttek létre az első városok. Ur, Nippur, Eridu, Uruk, Umma, Larsza és Kis – megannyi városállam; mindnek közepén ott a monumentális templomerd, a zikkurat, s mindnek élén ott a király; Kis ura Mesilim; Lugalzageszi, Umma királya; no és persze Uruk fényességes uralkodója, Gilgames...

Nagyjából ezer esztendeig uralkodtak a sumerok Mezopotámiában, mikor Krisztus el?tt 2350 körül északról megérkezett egy félelmetes sémi király, I. Sarrukin – vagy legyünk büszkék Európánkra, s mondjuk görögösen: Szargon – ...Sarrukin véget vetett a sumerok egyeduralmának, és Közép-Mezopotámiában megalapította az akkád államot. Sarrukin szerényen a négy világtáj urának nevezte önmagát, s hadseregével hódoltatta a vidéket egészen a Földközi-tengerig, s?t még Ciprusra is eljutott. Aztán elrepült kétszáz év, már mindenki elhitte, hogy az akkádok is legalább ezer esztendeig fognak uralkodni, amikor a Zagrosz-hegységben el?került egy fölöttébb harcias nép, a gutik...

Úgy emlékszem, mintha tegnap lett volna... Krisztus el?tt 2160-ban, egy bánatos kedd délután a gutik egyszer?en előzőnlötték a Perzsa-öbölt?l egészen Kisázsiaiáig terjeszked? akkád birodalmat.

Ezekkel a gutikkal repült el a következ? kilencven év. Majd Uruk királya, Utu-hegal ki?zi ?ket Mezopotámiából, és a jó gutik egyszer?en elt?nnek a történelem nev? abszurd színház színpadáról. Újra felléptek viszont a sumerok, igaz, csak egy rövid, ám annál hatásosabb és szenvedélyesebb felvonás erejéig. Alig hetven esztendeig tartott a sumerok másodvirágzása. Krisztus el?tt 2000 táján el?bb az elámiak rombolták le Ur városát, majd Szíria fel?l megérkeztek az amoriták, és az Eufrátesz mellé helyezték az új birodalom székhelyét, s nevezték pedig Babilonnak...

Hogy is írja Ady, a mi táltos fiúnk?

*"Ó-Babylon ideje óta
Az ?s Kaján harcol velem.
Ott járhatott egy céda ?söm
S nekem azóta cimborám,
Apám, császárom, istenem."*

Mindannyiunknak járt már itt egy céda ?se... Csak nem tudunk róla. Hogyan is tudhatnánk, amikor elhittük, hogy ez a mi nyugati civilizációnk örökké fennmarad majd. S ahhoz, hogy ezt elhihessük, azt is el kellett higgyük, mivelünk kezd?dött minden.

Nagyjából a tegnapel?tt az az id?, amire a nyugati ember vissza tud emlékezni anélkül, hogy halálosan elfáradna.

Éppen ezért nincs is sok jöv?je már a nyugati embernek – csak még nem tud róla, szegény...

Nem tud róla, ahogy Hammurápiról sem tud semmit. Pedig ? volt Óbabilon királya, aki a Perzsa-öbölt?l a mai Törökországig, a Zagrosz-hegységt?l a szíriai Kaburig terjed? birodalmat hozott létre.

S mikor készen állt a birodalma, megalkotta az els? ismert törvénykönyvet is, melynek szigorát aztán Drakón arkhón elevenítette fel minekünk, s amikor azt mondjuk, "drákói szigor", akkor egészen Hammurápi igazságáig kellene visszagondolnunk... S ahogy lenni szokott, ahogy lennie kell, Óbabilon nyelve váltotta fel a sumer és akkád nyelvet, s Marduk, Babilon városának istene lett a legf?bb isten.

Óbabilon birodalmát a hettiták rombolták le.

Északon pedig tovább virágzott az asszírok birodalma.

Az újasszír birodalom felemelkedése a Krisztus el?tti els? évezred elejére tehet?. A kegyetlen állam vazallusává tette Izraelt, Babiloniát és Júdeát. Krisztus el?tt 689-ben elpusztították Babilont, majd 671-ben meghódították Egyiptomot. Igen ám, de ahogy lenni szokott, Asszíria is akkorára n?tt, mint a kiscigány, és már képtelen volt fenntartani saját magát. A birodalom peremvidékein egymást érték a lázadások. Végül a médek foglalták el Ninivét, és ezzel pecsétel?dött meg Asszíria sorsa. S ahogy a sumerok is visszatértek egyszer a történelem színpadára,

éppen úgy tértek vissza alig egy évszázadra a babiloniak, s alapították meg az Újbabiloni Birodalmat.

Ennek legjelentősebb uralkodója II. Nabú-kudurri-uszur. Na jó, elhiszem... Ez így nem mond semmit... S ha úgy mondom: Nabukodonozor? Így már ismerősebb? S ha azt mondom: Méne tekel ufarszin? Semmi? Akkor mondom így: megmérettél, és könnyűnek találtattál... Ha még így sem dereng semmi sem, akkor feladom... Akkor nem jár hangszóró... Akkor házi feladat gyanánt kéretik utánajárni a dolognak...

Újbabilon létének a perzsák vetettek véget. II. (Nagy) Kúrosz perzsa király foglalta el Babilont, majd leverte Asztüagész méd királyt is, és magát tette meg Perzsia uralkodójává.

Utódai alatt a Perzsa Birodalom az Indusig, a Fekete- és a Kaszpi-tengerig, Kisázsiaig és Egyiptomig terjeszkedett.

Igen ám, de jöttek a görögök! Kisázsia nyugati partjainál előbb a jón városok lázadtak fel. Majd a perzsák vereséget szenvedtek Marathonnál, a szalamiszi tengeri ütközetben és Platainál. Végül III. Dareiosz szenvedte el a végső vereségeket Isszosznál és Gaugamelánál Nagy Sándor makedón királytól... S kezdődik egy új, már kicsit ismerősebb kor, s jönnek majd a rómaiak – de róluk lesz még elég szó...

S a történelemórának is vége most.

Csak azért tartottam, hogy világos legyen egy kicsit legalább, hol is járunk a következő? hetekben. Hogy világos legyen, nem mivelünk kezdődött a világ – szerencsére...

Eredeti forrás: Bayer Zsolt

Bayer Zsolt, magyarhirlap.hu

Ajánló
